

Budou mezinárodní vzdělávací standardy profesionálních účetních také výzvou pro auditory?

Již mnoha odbornými publikacemi prošla informace o brzkém vyhlášení mezinárodních vzdělávacích standardů. Jejich oficiální vyhlášení bylo předpokládáno na v pořadí již šestém kongresu Mezinárodní federace účetních (International Federation of Accountants – IFAC) konaném v listopadu minulého roku v Hongkongu. Vlivem zdržení některých procesních pravidel – převážně průběhu připomínkového řízení, k tomuto nedošlo a jejich slavnostní vyhlášení je očekáváno v průběhu roku 2003.

Komora auditorů je prvním českým subjektem, který je členem IFAC již řadu let (druhým v pořadí je Svaz účetních). Je třeba si uvědomit, že jde o mezinárodní instituci, která sdružuje 156 profesních organizací, reprezentující více než dvou a půlmiliónový počet účetních působících v celkem 114 zemích světa. Mezi tuto profesi účetních se samozřejmě počítají i auditory, neboť v mezinárodních podmínkách jde o velmi příbuznou profesi. Za zmínku stojí např. vydávání mezinárodních auditorských standardů, které jsou rovněž vydávány mezinárodní organizací IFAC – tyto jsou od samého vzniku české auditorské profese překládány a upravovány dle podmínek české legislativy.

Oč vlastně jde v mezinárodních vzdělávacích standardech?

Cílem je dosáhnout namísto současně platných mezinárodních vzdělávacích směrnic (International Guidelines – IEG) závaznější formy jejich používání a rovněž jejich přesnější formulaci. Zásadní význam má i legislativní podtext. Zatímco mezinárodní směrnice poskytují jednotlivým profesním organizacím pouze inspiraci a návod k tomu, jak dosáhnout v příslušné oblasti nejlepších výsledků, mají mezinárodní standardy cha-

rakter závazného předpisu, tj. vyžadování a respektování minimálních výsledků.

Jaký je výčet připravovaných vzdělávacích standardů?

Je jich celkem 8, z nichž nejzajímavější pro auditory evidované v KA ČR bude ten poslední:

- IES 10 – Požadavky na vstup do profese
- IES 20 – Všeobecné vzdělání
- IES 30 – Profesní vzdělání
- IES 40 – Profesní dovednosti
- IES 50 – Profesní hodnoty a etika
- IES 60 – Požadavky na zkušenosti profesních účetních
- IES 70 – Hodnocení profesní působnosti
- **IES 80 – Kontinuální profesní rozvoj**

Ing. Jiří Vrba
předseda výboru pro
kontinuální profesní
vzdělávání

Rozbor prvních sedmi standardů přesahuje rozměr tohoto úvodníku, proto se omezíme pouze na poslední standard: IES 80 – Kontinuální profesní rozvoj.

Jaký má vliv na kontinuální profesní vzdělávání?

Nepochybně značný. Tento připravovaný standard stanovuje jako minimální počet hodin kontinuálního profesního vzdělávání minimálně **120 hodin v průběhu 3 let**. Z nastaveného tříletého cyklu je vidět, že standard vyzdvihuje především dlouhodobé vzdělávání, které nelze omezovat např. matematicky, tj. prostým průměrem nejméně 40 hodin ročně (naš současný systém „Kontinuálního profesního vzdělávání“ odvozený od dosud platné mezinárodní vzdělávací směrnice respektuje doporučený minimální počet 35 hodin ročně).

Je tedy již nyní zřejmé, že KA ČR bude povinna – jako jedna ze 156 profesních institucí sdružených v IFAC – po vyhlášení tohoto závazného standardu přiměřeně revidovat naši vnitřní profesní směrnici, a to nejen z hle-

OBSAH

AKTUALITY 2

DISKUSNÍ OKÉNKO

Novela zákona o auditorech
Ing. Marie Kučerová 4
K vyškrtnutí auditorů
Ing. Jarmila Novotná 5
K některým ustanovením
zákona o auditorech
JUDr. Antonín Husák 6

VÝBORY A KOMISE INFORMUJÍ

POZNATKY Z DOHLEDU

Poznatky z dohledu nad
poskytováním auditorských
služeb
Ing. Rudolf Gebauer 9

NA POMOC AUDITORŮM

K používání pevného kurzu
měn v účetnictví roku 2003
Ing. Ariana Bučková 14
Prošetřování a vyřizování
stížností a podnětů
Ing. Rudolf Gebauer 16

DISKUSE

Rezerva na daň z příjmu 17

PRO OSVĚŽENÍ

Murphyho daňové zákony 20

ZE ZAHRANIČÍ

Informace na webových stránkách
FEE a IFAC 22
Podvody nejsou na ústupu 22
Nejobdivovanější společnosti
světa 23

ZAÚJALO NÁS

E-mail jako corpus delicti 24
V rejstříku chybějící povinné
informace o firmách 25
Těžký život reformátorů 26

ZAZNAMENALI JSME 27

diska závaznosti jejího obsahu, ale i minimální časové dotace hodin kontinuálního profesního vzdělávání. Bude nutno posoudit i vlivy neplnění této budoucí závazné normy IFAC – konkrétně na auditory aktivně vykonávající profesi a registrované komorou auditorů za uvedené sledované období. V této souvislosti si dovoluji připomenout nekázeň některých členů naší profese v plnění stávajících povinností vyplývajících z platné směrnice o kontinuálním profesním vzdělávání, která vyvrcholila až zveřejněním příslušných auditorů na strán-

kách časopisu Auditor v předcházejícím roce.

Je téměř jisté, že jakékoliv budoucí zpřísnění se nesetká s přílišnou ochotou některých našich členů. Chceme-li však dosáhnout důstojného postavení a držet krok se stále se zvyšujícími nároky na odbornost naší profese – nic jiného nám nezbude. Je třeba připomenout i náš brzký vstup do EU, kde po téměř jistém podpisu závěrečné smlouvy v Athénách zůstává již jen poslední překážka, kterou je výsledek referenda o souhlasu. Tento výsledek je již plně v moci nás - občanů ČR.

Co tedy můžeme očekávat?

Optimismus a jistotu, že zcela jistě toto zpřísnění normy přijmeme a budeme respektovat. Jistě mi v tomto závěru dá za pravdu většina členů naší profese, kteří tuto potřebu také vnitřně cítí a řídí se jejími zásadami. Toto tvrzení dokládám počtem 2582 auditorů – účastníků akcí pořádaných Institutem vzdělávání KA ČR v rámci kontinuálního profesního vzdělávání v roce 2002. Zda je to málo, či hodně, ponechávám na vaší úvaze.

Ing. Jiří Vrba

předseda výboru pro KPV

AKTUALITY

ZE ZASEDÁNÍ RADY KA ČR

Únor 2003

Rada na svém zasedání projednala

- žádosti o výjimku z výše fixního příspěvku,
- informace o programu konference k 10. výročí KA ČR,
- návrhy na věcnou novelu zákona o auditorech,
- návrh rámcového projektu rozvoje vnějších vztahů a prezentace KA ČR,
- předběžné výsledky hospodaření v roce 2002,

schválila:

- zvýšení základních měsíčních mezd zaměstnanců o 2 %,
- podmínky konkursu na generálního sekretáře,
- žádosti o pozastavení oprávnění k poskytování auditorských služeb,
- žádosti o vyškrtnutí ze seznamu auditorů,
- návrh novely AS č. 9 - Prohlášení vedení účetní jednotky,

a vzala na vědomí:

- závěry komise pro výběr manuálu pro audit obcí,
- zprávy ze zahraničních cest,
- zápisy z jednání prezidia, komisí a výborů,
- předběžné připomínky k návrhu novely zákona o účetnictví.

Ing. Eva Rokosová

Úřad KA ČR

K PŘIPOMÍNKOVÉMU ŘÍZENÍ K NÁVRHU NOVELY ZÁKONA O ÚČETNICTVÍ

V únoru tohoto roku obdržela KA ČR k připomínkám návrh tzv. technické novely zákona o účetnictví s navrhovanou účinností od 1. 1. 2004. Rozsah novely je omezený a v zásadě má řešit: 1. Vyjmutí dnešního jednoduchého účetnictví z působnosti zákona

o účetnictví (dále jen zákon) s tím, že místo jednoduchého účetnictví se bude předepisovat daňová evidence v příslušných ustanoveních zákona o daních z příjmů (návrh novely zákona o daních z příjmů je rovněž zaslán do připomínkového řízení).

2. Uplatnění IAS /IFRS pro sestavení konsolidované účetní závěrky subjekty, jež jsou emitenty cenných papírů, které jsou registrovány na regulovaném trhu v členských státech EU, resp. pro vedení účetnictví a sestavení individuálních účetních závěrek subjekty, jejichž vydané cenné papíry jsou registrovány na regulovaném trhu v členských státech EU, a sice v návaznosti na nařízení EU.
3. Některé nepřesnosti v platném zákonu.

KA ČR zpracovala připomínky, které byly projednány i v rámci Národní účetní rady – viz informace z jednání Výboru pro metodiku KA ČR.

Připomínky KA ČR byly zpracovány adekvátně k pojetí technické novely zákona s tím, že KA ČR upozornila na to, že komplexní připomínky uplatní při celkovém přepracování zákona podle hamonogramu legislativních prací v oblasti účetních předpisů v budoucnu.

Ing. Eva Fišerová

metodický úsek KA ČR

KVALITNĚ PRACOVANÝ MANUÁL PRO AUDIT MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKATELSKÝCH ÚČETNÍCH JEDNOTEK

Členové dozorčí komise (DK) spolu s pracovníky referátu dohledu (RD) se neustále potýkají se zjevnou nechutí a s nepochopením auditorské veřejnos-

ti v souvislosti s vedením úplného, průkazného, přehledného a srozumitelného auditorského spisu. Při plánované dohlídce u auditora pana ing. Dušana Střížka (č. osv. 1171) kontrolní skupina KA ČR objevila kvalitně zpracovaný manuál s názvem „Metodika auditu malých a středních podnikatelských účetních jednotek“, který představuje další kvalitativní posun pro vedení spisu auditora a dle kolektivního názoru DK by tento manuál mohl být plně aplikovatelný pro všechny auditory fyzické osoby. Zmíněný auditor zpracoval tento manuál s využitím stávajících metodických pomůcek vydávaných KA ČR a tvořivým způsobem jej obohatil o vlastní poznatky, které vyplynuly z jeho dlouholeté činnosti v poskytování auditorských služeb svým klientům.

Z pohledu DK a RD KA ČR, pokud by byl veden auditorský spis v rozsahu tohoto manuálu, měl by pro účely zdokumentování provedení auditu přiměřenou vypovídací schopnost.

Rada KA ČR na svém zasedání 20. ledna 2003 rozhodla, že již nebude vydávat manuály pro malé a střední podniky, ale že bude prosazovat aktualizaci tzv. velkého manuálu s podporou MF – PHARE z roku 1996 a doporučila DK, aby v případě zjištěných pozitivních poznatků v úrovni vedení auditorského spisu u kontrolovaných auditorů, informovala v tomto směru auditorskou obec prostřednictvím časopisu Auditor, a tím motivovala auditory ke vzájemné metodické spolupráci a výměně zkušeností.

Po telefonickém rozhovoru s dotyčným auditorem jsem získal pozitivní dojem, že je ochoten se o své zkušenosti v oblasti vedení spisu podělit, ale v žádném případě nebude prezentovat svůj manuál jako lektor.

Ing. Jaroslav Beneš

předseda dozorčí komise KA ČR

OMLUVA

Prostřednictvím našeho časopisu se omlouváme všem auditorům, které jsme nedávno nechtěně zavalili e-mailem nabídkou semináře pořádaného Institutem vzdělávání KA ČR. Přestože se ve spolupráci s naším poskytovatelem internetového připojení nepodařilo dohledat závada na technických nebo programových prostředcích, přijal Úřad KA ČR opatření, jež riziko opětovného „namnožení“ odesílaných zpráv minimalizuje. Jedná se především o úpravu aplikace, která e-mailové soubory připravuje a omezení maximálního počtu příjemců jednotlivých nabídek.

Děkujeme za pochopení.

Ing. Radek Němec
správce výpočetní techniky KA ČR
Iva Julišová
Institut vzdělávání KA ČR

POSLANCI ZAMÍTLI „EURONOVELU“ ZÁKONA O DANÍCH Z PŘÍJMŮ

Koncem února zamítla poslanecká sněmovna novelu zákona o daních z příjmů (tzv. euronovela), která měla mimo jiné do českého práva implementovat směrnici Rady Evropské unie č. 90/434/EHS o společném systému zdanění při fúzích, rozděleních, převodech majetku a výměnách podílů a směrnici č. 90/435/EHS o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností.

Odborná veřejnost se domnívala, že přijetí bude bezproblémové, ale opak se stal pravdou. Poslanecká sněmovna návrh ve třetím čtení zamítla, údajně proto, že v procesu projednávání byly schváleny některé pozměňovací návrhy, které neodpovídaly vládou navržené koncepci novely.

Přijetí euronovely je ale jen otázkou času, transformace zmíněných směrnic je totiž podmínkou pro vstup České republiky do Evropské unie.

-jd-

PŘÍLOHY ČASOPISU AUDITOR č. 3/03

Součástí tohoto čísla časopisu Auditor jsou dvě přílohy. První z nich je věnována profesi interních auditorů a Komora auditorů ČR ji vydala ve spolupráci s Českým institutem interních auditorů. V druhé příloze najdete čtenáři výklad k § 66a ObchZ, který byl zveřejněn v Komentáři k obchodnímu zákoníku (nakladatelství Polygon). Jedná se o výklad prof. JUDr. J. Dědiče a ing. JUDr. J. Zrzaveckého. V časopise najdete také vloženou novelu AS č. 9 - „Prohlášení vedení účetní jednotky k auditu“.

-jd-

KONKURS NA GENERÁLNÍHO SEKRETÁŘE

Rada Komory auditorů ČR vypisuje konkurs na generálního sekretáře

Nepominutelné požadavky:

- VŠ vzdělání
- Praxe v organizační a řídicí funkci – min. 5 let
- Schopnost orientace v obchodním a pracovním právu
- Schopnost řídit a motivovat větší kolektiv – leaadership skills
- Manažerské a organizační schopnosti – management skills
- Kreativní i analytické myšlení
- Možnost pracovat mimo běžný pracovní čas
- Znalost zásad marketingu a controllingu
- Znalost MS Office – Word, Excel, Power Point
- Dobrá znalost anglického jazyka – slovem i písmem
- Požadovaná platová úroveň
- Zpracování názoru na současné funkce úřadu KA ČR v systému regulace účetnictví a auditu, spolu s názorem na jeho žádoucí funkce v budoucnosti.

Vítané aspekty:

- Odborné znalosti a zkušenosti v oblasti auditu a účetnictví
- Znalost zásad personalistiky, zákoníku práce, správního řádu, zákona na ochranu osobních údajů, archivace, atp.
- Další světový jazyk
- Schopnost organizovat výstavbu a provozování počítačových sítí

- Zkušenosti a znalost principů profesní samosprávy
- Zkušenosti s řízením projektů – konference, semináře

Náplň práce:

- Řízení, rozvoj a podpora pracovního kolektivu cca 20 zaměstnanců na HPP a dalších cca 70 na DPP
- Zajišťování chodu úřadu komory, vedení administrativních agend, knihovny úřadu, archivace dokladů ...
- Komunikace s volenými orgány (Rada, DK a KK) a podpora jejich činnosti
- Logistická a administrativní podpora výborů
- Koncepční činnost – návrhy akcí a projektů pro volené orgány
- Řízení projektů (semináře a konference)
- Personální činnost, motivace a odměňování zaměstnanců
- Kontrola plnění rozpočtu
- Návrhy vnitřních předpisů
- Vyřizování korespondence ve spolupráci s volenými orgány
- Psaní zpráv pro časopis a tisk, účast v redakční radě
- Zajišťování zahraničních vztahů a spolupráce s tuzemskými, zahraničními a mezinárodními profesními organizacemi
- Sledování tisku a legislativy doma i v EU v oblasti auditu a účetnictví

**Nabídky s profesním životopisem zasílejte do 31. 3. 2003 na adresu Komora auditorů ČR,
Opletalova 55, 110 00 Praha 1**

POŘADÍ AUDITORSKÝCH SPOLEČNOSTÍ PODLE POHYBLIVÝCH PŘÍSPĚVKŮ

Poř.	Název auditorské společnosti	Pohyblivý příspěvek+ zápisné	Fixní příspěvky	Platby celkem
1	PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.	1 983 500	304 400	2 287 900
2	bez vyjádření	1 177 378		
3	KPMG Česká republika Audit, spol. s r.o.	891 154	530 800	1 421 954
4	Deloitte & Touche spol. s r.o.	609 040	213 200	822 240
5	bez vyjádření	382 517		
6	BDO CS, s.r.o.	349 795	146 200	495 995
7	HZ Praha, spol. s r.o.	219 756	111 200	330 956
8	nesouhlas se zveřejněním	161 308		
9	nesouhlas se zveřejněním	111 278		
10	MAC, s.r.o.	104 184	28 000	132 184
11	Rödl & Partner Audit, s.r.o.	100 074	72 200	172 274
12	nesouhlas se zveřejněním	89 934		
13	bez vyjádření	83 550		
14	CAAC s.r.o.	69 700	22 800	92 500
15	nesouhlas se zveřejněním	58 924		
16	PROXY, a.s.	57 927	47 000	104 927
17	AUDIT & CONSULTING EXPERTS, s.r.o.	53 790	60 000	113 790
18	nesouhlas se zveřejněním	50 648		
19	BDO Finkonsult, s.r.o.	47 056	25 400	72 456
20	HLB HAYEK, spol. s r.o.	46 033	30 600	76 633
21	A&CE Auditři a znalci HK, spol. s r.o.	45 268	41 000	86 268
22	FINAUDIT, s.r.o.	42 536	33 200	75 736
23	A&CE Auditři a znalci Brno, spol. s r.o.	40 651	43 900	84 551

Komentář:

Tabulka uvádí pořadí prvních 23 auditorských společností podle výše pohyblivých příspěvků v roce 2002, které se platí na činnost Komoře auditorů podle zákona o auditorech. Pro úplnost jsou uvedeny i fixní část příspěvků, které se platí za auditory a za asistenty auditorů. Pohyblivé příspěvky jsou zveřejněny se souhlasem společností, pokud společnost souhlas odmítla nebo se nevyjádřila, není její název v tabulce uveden. Další společnosti v pořadí na 24-tém místě a dále platily cca 30 tis. Kč a méně. Pohyblivé příspěvky na činnost komory se odvádějí podle Příspěvkového řádu KA ČR ve výši 0,4 % z tržeb za auditorské služby v předchozím roce.

DISKUSNÍ OKÉNKO

Novela zákona o auditorech

V současné době vede komora auditorů s ministerstvem financí diskusi na téma novela zákona o auditorech. Ministerstvo přichází s náměty, které by rádo zapracovalo do zákona o auditorech, rada komory auditorů navrhuje v první řadě upřesnění některých stávajících ustanovení zákona o auditorech a dále přichází s vlastními náměty, které navrhuje do novely zákona zapracovat. Aby se do diskuse o nové podobě zákona o auditorech mohla zapojit celá auditorská obec, předkládám přehled nejdůležitějších navrhovaných změn.

Ministerstvo financí navrhuje do zákona o auditorech zapracovat zejména:

- posílení ochrany nezávislosti auditora posílením systému vnitřní kontroly u auditorských firem a povinností auditora prokazovat kroky, které na ochranu své nezávislosti provedl,
- stanovení principu uznávání dílčích zkoušek na zkoušku auditora pro osoby, které prokážou složenou zkoušku obdobné úrovně,
- umožnění pozastavení činnosti poskytování služeb auditora pro osoby v pracovním poměru k jiné než auditorské společnosti,
- stanovení práva auditorů získat od orgánů státního dozoru či bankovního dohledu informace týkající se auditované jednotky,
- zabezpečení monitorování a informovanosti statutárních a dozorčích orgánů auditované jednotky o průběhu auditu a ostatních službách poskytovaných auditorem účetní jednotce, včetně sdělení výše odměny v členění na audit a ostatní auditorské služby a neauditorské služby (poradenství),
- poskytování písemného prohlášení účetní jednotce o nezávislosti auditora před uzavřením smlouvy o auditu,
- stanovení principu rotace auditora u institucí zvýšeného veřejného zájmu,
- upravení obsahu zpráv auditora o ověření účetní závěrky nebo konsolidované účetní závěrky u institucí zvýšeného veřejného zájmu,
- doplnění podmínek zbavení auditora povinnosti mlčenlivosti soudem ve sporu týkajícího se kvality jeho práce nebo při trestním řízení,
- uložení povinnosti komunikace mezi předchozím a novým auditorem včetně zbavení povinnosti mlčenlivosti předchozího auditora,
- stanovení služeb, které lze poskytovat auditovaným subjektům a služby ostatním subjektům v návaznosti na ustanovení zákona o rozsahu podnikatelské činnosti auditora, případně zákaz poskytování auditor-

- ských služeb v určitých případech,
- zveřejňování odměn auditorů a auditorských firem od klientů, které budou veřejně přístupné u komory, a to jak za statutární audit, tak za auditorské služby.

Rada komory auditorů v současné době diskutuje o žádoucích změnách zákona o auditorech i o návrzích ministerstva financí. Rada komory navrhuje zejména:

- upřesnění podmínek pro zápis a pro opětovný zápis fyzické osoby do seznamu auditorů,
- upřesnění podmínek a platby poplatku při zápisu auditorské společnosti do seznamu auditorských společností,
- upřesnění průběhu auditorské zkoušky a rozdílové auditorské zkoušky,
- upřesnění podmínek vyškrtnutí auditora nebo auditorské společnosti ze seznamu auditorů,
- umožnění pozastavení výkonu auditorských služeb pro auditory, kteří jsou v pracovním poměru u jiné než auditorské společnosti, včetně podmínek pozastavení činnosti (např. kontinuální vzdělávání),
- změna formulace výroku auditora – místo vyjádření názoru na finanční situaci klienta vyjádřit názor na pravděpodobnost nepřetržitého trvání účetní jednotky,
- povinnost projednat zprávu auditora se statutárním orgánem a dozorčí radou nahradit povinností předložit zprávu auditora statutárnímu orgánu a dozorčí radě,
- doplnění podmínek zbavení mlčenlivosti auditora soudem ve sporu týkajícím se kvality práce auditora nebo trestního řízení, dále podmínek zbavení mlčenlivosti auditora ve vztahu ke správcům konkurzní podstaty, vyrovnávacím správcům a likvidátorům,
- upravení vztahu nového a původního auditora účetní jednotky,
- vytvoření nového paragrafu (15a), který by upravoval povinnosti a postupy auditora při auditování jednotek zvýšeného veřejného zájmu, včetně definice těchto jednotek, komunikace s těchto dohledu, informační povinnost auditora vůči orgánům dohledu, informační povinnosti auditora vůči komoře při auditování institucí veřejného zájmu, právo na informace od orgánů státního dozoru a bankovního dohledu,
- omezení současné solidární odpovědnosti auditora - zaměstnance a auditorské společnosti,
- upřesnění služeb, které může auditor poskytovat vedle služeb auditorských,
- upřesnit podíl tržeb od jednoho klienta na celkových tržbách auditora a auditorské společnosti,
- řešení nepřípustnosti bezdůvodného opakování auditu účetní jednotky za stejné období,
- umožnění být asistentem auditora i pro zkušené pracovníky, které pravděpodobně nebudou skládat zkoušku auditora např. z důvodu chybějícího vysokoškolského vzdělání,
- stanovení poplatku za zápis do seznamu asistentů auditora,
- umožnění stanovit počty členů orgánů komory vnitřním předpisem komory,
- upravení způsobu svolávání sněmu a druhy sněmů,
- upřesnění zveřejňovaných údajů o auditorech a auditorských společnostech, v současné době je povinnost zveřejnit všechny údaje, např. včetně rodného čísla, data narození aj., a naopak u auditorských společností je okruh zveřejňovaných údajů užší než stanoví osmá směrnice ES.

Výčet diskutovaných úprav zákona o auditorech není konečný, protože rada diskusí o návrzích na úpravy zákona o auditorech dosud neuzavřela.

Máte-li k navrženým úpravám zákona o auditorech ať už ze strany ministerstva či ze strany rady připomínky, náměty, či máte-li jiné návrhy na změny v zákonu o auditorech, uplatněte je nejpozději do konce března 2003.

Pište nám poštou, faxem, mailem, můžete psát dlouhé i krátké příspěvky.

Marie Kučerová

kucerova_marie@centrum.cz

Názory a připomínky posílejte pod značkou „Diskusní okénko auditora“ písemně na adresu Komora auditorů ČR, Opletalova 55, 110 00 Praha 1, faxem na 224 211 905 nebo e-mailem na adresu kac@kacr.cz.

K vyškrtnutí auditorů

Dovolte, abych i já přispěla z opačné strany „barikády“ k problému vyškrtnutí auditorů, kteří nesplnili podmínky stanovené v § 3 odst. 1 písm. e) zákona č. 254/2000 Sb., o auditorech.

K dopisu ing. Anny Smutné, auditorky s číslem osvědčení 1054, mohu sdělit, že dopis prezidenta KA ČR v závěru loňského roku jsem, stejně jako ona, obdržela, ale s tím rozdílem, že se mě bolestně nedotkl, neboť jsem si vztah k profesi přes veškeré nesnáze „vyladila“ již v roce 1992.

Podle mých vlastních zkušeností vím, že by se jí bolestně dotýkat vůbec nemusel, kdyby to s profesí auditora myslela po všech zkouškových peripetiích vážně, budovala od roku 1992 svoji odbornou kancelář, dnes a deně byla vystavena tlaku okolního tržního prostředí, riskovala majetek a bojovala o klienty. Místo toho spoléhala na vývoj situace podle zásady „ně-

jak bylo a nějak bude“. Nakonec se diví, že **auditorkou na „vedlejší“ noze již zkrátka nebude.**

Pracovní činnost, kterou popisuje ve svém dopise, jasně svědčí o tom, že výkon profese účetní ji dostatečně uspokojuje, a chápu, že člověk se ve výběru profesního zaměření v životě může i mýlit. Kolikrát mě nepříjemně mrazilo, když jsem slyšela názory některých kolegů: „Víte jsem zaměstnaný u firmy XY a když potřebuji peníze jaksí navíc, pak si auditem přivydělávám. Musím si ale před tím vypočítat možný honorář, abych nemusel platit pohyblivý příspěvek!“ (Jak duchaplné.)

Jako členka Rady KA ČR v letech 1993-1996 si pamatuji na marnou snahu se s těmito nešvary účinně vypořádat a nikdy jsem se netajila tím, že výše jmenované ustanovení cítím jako satisfakci všem, kteří vykonávají auditor-

skou profesi v hlavní činnosti, bez ohledu na formu.

Netvrdím, že jen auditem živa jsem a též nepatřím do kategorie vysokoškolských pedagogů, ale domnívám se, že všichni stejně „postižení“ by měli zamést před vlastním prahem a především analyzovat příčiny toho, proč se jim nepodařilo splnit uvedené ustanovení zákona, vždyť měli dostatek času a příležitosti se mobilizovat a hlavně si ujasnit, co v profesním životě chtějí dokázat.

V případech, že rada bude cítit nutnost opět vycházet vstříc podobně nespokojeným jednotlivcům, je třeba se postavit za to, aby zákony byly dodržovány a nebyly přizpůsobovány těm, kdo podmínky stanovené zákonem nesplnili. Nechápu, proč „postižení“ vyškrtnutím musí vrátit osvědčení. To přece není zapotřebí. Co na tom, že ho nevrátí? Vždyť v seznamu zapsaní nebudou.

Ing. Jarmila Novotná,
auditorka, č. osvědčení 992

K některým ustanovením zákona o auditorech

Platný zákon o auditorech obsahuje některá ustanovení, jejichž výklad v praxi přináší určité pochybnosti a nedorozumění. Zejména na konci roku 2002 a na začátku roku 2003 se vyskytla celá řada dotazů a připomínek k otázce pracovního poměru a podnikání. V minulých číslech časopisu Auditor byly zveřejněny některé příspěvky, které vyvolaly znovu velkou diskusi. K některým problematickým věcem bych se chtěl vyjádřit.

Podle ustanovení § 3, odstavce 1, písm. e) zákona o auditorech zapíše komora do seznamu toho, kdo není v pracovním poměru nebo v obdobném poměru, s výjimkou pracovního poměru vysokoškolského učitele nebo pracovního poměru u auditora nebo u auditorské společnosti. Uvedenou podmínku musí auditor splňovat i po celou dobu trvání zápisu v seznamu auditorů.

Vyskytují se pochybnosti o tom, co je a co není pracovním poměrem nebo obdobným poměrem. Pracovní poměr je definován zákoníkem práce jako vztah zaměstnavatele a zaměstnance, ve kterém je zaměstnanec povinen podle pokynů zaměstnavatele konat osobně práce podle pracovní smlouvy ve stanovené pracovní době a dodržovat pracovní kázeň. Pracovní poměr se zakládá smlouvou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, volbou nebo jmenováním.

Zákoník práce upravuje i dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr (dohoda o provedení práce nebo dohoda o pracovní činnosti). Tyto dohody tedy nejsou pracovním poměrem, ale pracovněprávní vztahem podřízeným režimu zákoníku práce. Obsah právního vztahu vzniklého na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti je velmi blízký vztahům vzniklým na základě pracovní smlouvy (zaměstnanec je povinen konat práce podle pokynů zaměstnavatele obsažených v dohodě, je povinen konat práce osobně, případně za pomoci jiných osob uvedených v dohodě). Jedná se tedy nepochybně o poměr obdobný pracovnímu poměru.

Právní vztahy obdobné pracovnímu poměru vznikají i na základě zvláštních zákonů upravujících zejména tzv. služební poměry. Jedná se zejména o zákony upravující právní vztahy příslušníků ozbrojených sil, justičních čekatelů, státních zástupců a dalších. Práva a povinnosti z těchto vztahů mají

obdobný charakter jako vztahy vzniklé na základě pracovní smlouvy. Jedná se tedy nepochybně o poměr obdobný pracovnímu poměru.

Stanovy družstva mohou obsahovat, že podmínkou členství je též pracovní vztah člena k družstvu. Potom musí stanovy obsahovat úpravu tohoto vztahu, která nesmí odporovat pracovněprávní předpisům. V tomto případě se opět jedná o poměr obdobný pracovnímu poměru.

Při charakteristice pracovního poměru nebo obdobného poměru je třeba vycházet z pracovněprávních

předpisů (zejména zákoníku práce) a z dalších předpisů upravujících pracovněprávní vztahy v některých specifických zaměstnáních. Pro tyto účely rozhodně nelze použít právní předpisy jiných právních odvětví. Nelze tedy z oblasti finančního práva použít definici příjmů ze závislé činnosti a z toho dovozovat, že se jedná o příjmy vyplývající z pracovního poměru. Okruh příjmů pro účely zdanění daní z příjmů je definován zákonem pouze pro účely zdanění a výraz příjmy ze závislé činnosti nelze vykládat jako příjmy z pracovního nebo obdobného poměru.

Pracovním poměrem nebo obdobným poměrem je tedy třeba rozumět pracovněprávní vztah vzniklý na základě pracovní smlouvy nebo dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr podle zákoníku práce, pracovněprávní vztah vzniklý na základě zvláštních zákonů upravujících postavení některých specifických zaměstnání nebo pracovněprávní vztah vzniklý na základě smlouvy podle stanov družstva. Pracovním poměrem nebo obdobným poměrem nelze nazvat ty poměry, ze kterých jsou příjmy zdaňovány podle ustanovení zákona o daních z příjmů o příjmech

ze závislé činnosti, nebo poměry podřízené režimu obchodního zákoníku (výkon funkce statutárního nebo dozorčího orgánu).

Zápis do seznamu auditorů nebo auditorských společností je podmínkou pro to, aby zapsaná osoba mohla začít poskytovat auditorské služby. Do seznamu se mimo jiné u fyzických osob zapisuje i údaj o způsobu poskytování auditorských služeb, u právnických osob i údaje o tom, kteří auditori poskytují auditorské služby jménem auditorské společnosti. Podle ustanovení § 13 zákona o auditorech může auditor poskytovat auditorské služby svým jménem, jménem auditorské společnosti nebo jménem jiného auditora.

Auditor, který poskytuje auditorské služby jménem auditorské společnosti, nemůže současně poskytovat auditorské služby svým jménem, jménem jiné auditorské společnosti ani jménem jiného auditora. Případ, kdy auditor poskytuje auditorské služby jménem jiného auditora, se v praxi asi nebude vyskytovat. Může ale nastat případ, kdy auditor poskytuje auditorské služby jménem auditorské společnosti a má zájem o poskytování auditorských služeb svým jménem. Poskytovat auditorské služby svým jménem a jménem auditorské společnosti současně je zákonem zakázáno. Způsob poskytování auditorských služeb je zapsán v seznamu auditorů nebo auditorských společností a tento záznam je rozhodující pro posuzování souladu se zákonem. Pokud tedy někdo chce po část roku poskytovat auditorské služby svým jménem a po část roku jménem auditorské společnosti, musí provést změnu zápisu o způsobu poskytování auditorských služeb v seznamu auditorů nebo auditorských společností.

Poskytování auditorských služeb je podnikatelskou činností. Auditor nebo auditorská společnost nesmějí vykonávat současně jinou podnikatelskou činnost s výjimkou činností uvedených v § 18 zákona o auditorech. V ustanovení § 18, odst. 2 jsou uvedeny podnikatelské činnosti, které lze vykonávat současně s poskytováním auditorských služeb. Podnikáním se přitom rozumí soustavná činnost prováděná samostatně vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku. Vzhledem k tomu, že zákon nestanoví zákaz jiných než podnikatelských

činností, nelze uvedené ustanovení vykládat jinak než jako povolené podnikatelské činnosti a ustanovení o členství v dozorčím orgánu účetní jednotky se do zákona zřejmě dostalo pouze omylem.

Vlastnictví obchodního podílu v jiné společnosti je správou vlastního ma-

jetku a kromě toho se nejedná o podnikatelskou činnost ve smyslu obchodního zákoníku. Rovněž v případě výkonu funkce statutárního nebo dozorčího orgánu se nejedná o podnikatelskou činnost.

JUDr. Antonín Husák
auditor, č. osvědčení 98

Názory publikované v tomto článku jsou osobním názorem autora a nutně nepředstavují názor Rady KA ČR, která v současné době projednává výklad těchto ustanovení zákona s ministerstvem financí. O výsledku těchto konzultací vás budeme informovat v příštím čísle.

VÝBORY A KOMISE INFORMUJÍ

Leden - únor 2003

VÝBOR PRO AUDITORSKÉ SMĚRNICE

Jednání výboru se uskutečnilo dne 6. února 2003 a hlavními body programu bylo:

- dokončení novelizace auditorské směrnice č. 9 – „Prohlášení vedení účetní jednotky k auditu“ zapracováním došlých připomínek do navrhovaného textu. Doplněné a upravené znění AS č. 9, které bylo schváleno na únorovém zasedání Rady KA ČR, publikujeme v příloze tohoto čísla časopisu Auditor;
- provedeno porovnání a kontrola článků č. 51, 54 a 55 ISA 240 – The Auditor's Responsibility to Consider Fraud and Error in an Audit of Financial Statements s ustanoveními naší AS č. 12 – Postup auditorů při posuzování možných podvodů a chyb při auditu účetní závěrky;
- na základě žádosti Institutu vzdělávání KA ČR projednáni lektorů pro přednášení auditorských směrnic;
- prověření míry odlišnosti AS vydaných KA ČR od mezinárodních auditorských standardů ISA. Po diskusi ohledně pracnosti provedení porovnání našich AS a ISAs bylo přítomnými členy rozhodnuto pilotně prověřit AS 10 – Kontrola kvality auditu (ISA 220 – Quality Control for Audit Work);
- výbor shodně s předchozími jednáními konstatoval, že je momentálně důležité aktualizovat manuál č. 1 tj. Příručku pro provádění auditu u podnikatelů;
- opětovná diskuse otázky formulace zpráv auditora a jejich datování.

VÝBOR PRO METODIKU

Členové výboru se na svém mimořádném zasedání dne 13. února 2003 zabývali především projednáváním připomínek k návrhu novely zákona o účetnictví. Na zasedání metodického výboru navazovalo jednání Národní účetní rady dne 17. února 2003. Obě zasedání proběhla za přítomnosti zástupců Ministerstva financí, odboru 28 – účetnictví. Stručnou informaci o připomínkovém řízení k návrhu novely zákona o účetnictví naleznete v tomto čísle časopisu Auditor v rubrice Aktuality.

Alena Švejdová, DiS.
referát metodiky

VÝBOR PRO AUDITORSKÉ ZKOUŠKY

Hlavním bodem programu zasedání výboru pro auditorské zkoušky dne 11. února 2003 bylo obsahové projednání dílčí písemné části auditorské zkoušky Informační systémy, matematicko – statistické metody. Výbor v diskusi

s garanty zkoušky zejména porovnal obsah a strukturu znalostí ke zkoušce, které v současné době vyžaduje KA ČR s požadavky stanovenými směrnicí Organizace spojených národů pro vzdělání profesionálních účetních a s obsahovými požadavky Systému certifikace a vzdělávání Svazu účetních (SÚ).

Výbor uložil příslušným garantům:

- zharmonizovat zkoušku KA ČR a SÚ, a to o části zmíněné ve směrnici, které jsou ověřované pouze na SÚ, ale jsou doporučeny, aby byly využívány i na KA ČR, a
- zapracovat tyto požadavky do Sborníku materiálů k auditorské zkoušce, a to i včetně literatury.

Co se týká společného vědomostního základu, který by tvořil východisko vzdělávacího a zkouškového systému jak na KA ČR, tak na SÚ, rozhodl výbor svolat jednání pověřených komisí jmenovaných KA ČR a SÚ. Tříčlenné pracovní skupiny jmenované KA ČR a SÚ projednají současnou verzi návrhu společného vědomostního základu tak, aby výsledek z tohoto jednání mohl být obsahem dubnového zasedání Rady KA ČR.

Dalším bodem programu bylo projednání návrhu na věcnou novelu zákona č. 254/2000 Sb., o auditorech (§ 8 až 10) a vyhlášky č. 467/2000 Sb., kterou se vydává auditorský zkušební řád. Navržené změny týkající se skládání auditorských zkoušek budou předloženy ke schválení Radě KA ČR.

Na závěr byl výbor seznámen s výsledky dílčí písemné auditorské zkoušky Konsolidace a podnikové kombinace, která proběhla dne 25. ledna 2003 a kde z celkového počtu 31 uchazečů jich vyhovělo 24 (77 %) a nevyhovělo 7 (23 %) a zároveň jmenoval komisi pro dílčí písemnou část auditorské zkoušky Podnikové finance, která proběhne dne 1. března 2003.

Šárka Budilová
referát pro auditorské zkoušky

VÝBOR PRO INFORMAČNÍ POLITIKU

Výbor na svém zasedání dne 5. února 2003 projednal především následující záležitosti:

- Členové výboru projednali II. variantu „Nabídky na spolupráci při vývoji a prodeji specializovaných programů pro auditory ČR“ od softwarové firmy DATEV a rozhodli se uskutečnit průzkum mezi auditory a auditorskými firmami za účelem zjištění jejich zájmu o koupi specializovaných programů DATEV-AUDIT a DATEV-BALANCE.
- Diskutovalo se o brožuru k 10. výročí KA ČR, o její grafické podobě, o zatím shromážděných materiálech a článcích, o jejich stylistické úpravě atd. a bylo rozhodnuto o dalším postupu v jejím zpracovávání.
- Členové výboru prošli návrh PR agentury AMI Communications a shodli se na názoru, že by bylo vhodné požá-

dat PR agenturu o zpracování 1. etapy návrhu včetně cen. Návrh s požadavkem na schválení pokračování jednání s touto agenturou bude předložen Radě KA ČR. Zároveň samozřejmě výbor nezavrhuje navázání spolupráce i s jinými PR agenturami.

- Dále se diskutovalo o možném navázání spolupráce s firmou ASPI a EPIS za účelem získání slev pro auditory ČR výměnou za možnost inzerce těchto firem v časopise Auditor.
- Členové výboru se zabývali i otázkou nové grafické podoby internetových stránek a dohodli se na uveřejnění v časopise Auditor výzvy k diskusi a připomínce ze strany auditorů k této nové podobě webových stránek KA ČR.

Hana Bečvářová
referát pro vnější vztahy

DOZORČÍ KOMISE KA ČR

Dozorčí komise KA ČR (Komise nebo DK) na svém řádném zasedání 30. ledna 2003

projednala

- Závěry plánovaných dohlídek u čtyř auditorů a u tří auditorských společností, které odhalily nejen dílčí a jednotlivé nedostatky v dokumentaci výsledků auditů účetních závěrek ve spisech auditora a ve výkonu dalších aktivit auditorů vedle poskytování auditorských služeb, ale i v plnění informační povinnosti auditorů a auditorských společností vůči komoře (vyplývaly zejména z nerespektování zákona č. 254/2000 Sb., o auditorech a z nedodržování navazujících profesních předpisů a auditorských směrnic). Usnesením Komise bylo schváleno provedení další dohlídky u jednoho auditora ve 2. pololetí 2003 a u dvou auditorů a u dvou auditorských společností v průběhu roku 2004, s věcnou orientací na plnění dohodnutých opatření k nápravě. Vedle toho Komise doporučila pěti auditorům absolvovat v nejbližším možném termínu školení, organizované Institutem vzdělávání KA ČR k problematice vedení spisu auditora u podnikatelských subjektů a u subjektů zvýšeného veřejného zájmu.
- Zprávu o výsledku kontroly hospodaření a ostatní činnosti komory, která proběhla v průběhu minulého roku v několika etapách na úřadu komory a uložila předat kontrolní zprávu vedoucí úřadu komory k vyjádření a k přijetí opatření směřujících k nápravě zjištěných dílčích nedostatků.

- Informaci o došetření a vyřízení stížností a podnětů (podání), došlých komoře ve 2. pololetí 2002 na údajné porušení povinností konkrétních auditorů a auditorských společností, zakotvených v zákoně o auditorech, profesních předpisech a auditorských směrnicích, vydávaných komorou na pomoc auditorům.

zabývala se

- Posílením průběžné kontroly plnění jednotlivých úkolů vyplývajících z usnesení XII. sněmu KA ČR (s využitím všech dostupných informací) a projednáním jejich výsledků (zdokladovaných v situační zprávě) na pravidelných zasedáních dozorčí komise.
- Individuálními pohovory, za účasti vedoucí Úřadu KA ČR ing. Evy Rokosové, s potencionálními zájemci o pozici inspektora kvality v týmu dohledu a rozhodla v rámci ověření jejich způsobilosti na pozici inspektora kvality uskutečnit u nich dohled a podle výsledku dohlídky stanoví další postup při výběru kandidátů do týmu dohledu. Po skončení pohovorů se rozvinula diskuse, ve které vedoucí Úřadu KA ČR odpověděla přítomným na aktuální otázky, spojené například s řešenou problematikou v oblasti vydávání manuálů pro audit malých a středních podniků pro individuální auditory, nákupu vlastních prostor pro kanceláře komory a softwaru DATEV, ale i postoje vedoucí Úřadu KA ČR k výsledkům kontroly hospodaření a ostatní činnosti komory.
- Zhodnocením spolupráce DK s KK při prošetřování stížností a podnětů obdržených komorou na činnost některých svých členů v roce 2002 a přijetím podnětných návrhů na prohloubení spolupráce pro příští období. Za účasti předsedy a obou místopředsedů na lednovém zasedání DK byly dohodnuty termíny společných pracovních schůzek zástupců obou komisí zaměřených na řešení jednotlivých závažných a komplikovaných případů předávaných kárné komisi k uzavření a objasnění dalších metodických problémů a termín dalšího společného výjezdního zasedání za účasti všech členů DK a KK v květnu 2003.
- Úrovní klubových večerů na téma „Výsledky dohledu auditorské profese - poznatky a prevence“, konaných v Praze, Brně a Ostravě, kde lektori z řad členů DK a zaměstnanců RD ocenili aktivní a objektivní přístup posluchačů při řešení existujících problémů v oblasti výkonu a zejména v dokumentaci auditu ve spise auditora.

schválila

- Aktualizaci oznamovacího dopisu (kterým DK sděluje kontrolované osobě - auditorovi nebo auditorské společnosti, věcný a časový harmonogram dohledu a požaduje připravit příslušné podklady a písemnosti), spočívající v uvádění předpokládaného personálního složení kontrolní skupiny (delegovaného člena DK a zaměstnance referátu dohledu), jmenované k provedení dohledu.
- Předání podnětu k přímému vyřízení kárné komisi (KK) na nevhodný způsob propagace služeb v periodickém tisku (Prague Business Journal) s podezřením na porušení § 8 Etického kodexu KA ČR auditorskou společností zapsanou v seznamu vedeném komorou a vedle toho oznámení (ve smyslu § 10 odst. 2 Kárného řádu KA ČR) na podezření z porušení povinností dle § 21 odst. 1 zákona č. 254/2000 Sb., kterého se měl dopustit auditor tím, že nedodržel § 18 odst. 3 písm. c) tohoto zákona, které mu zakazuje poskytovat auditorské služby účetní jednotce, jestliže sám zpracovává její daňové přiznání.
- 2. dodatek k rámcovému plánu řádných a mimořádných dohlídek na 1. pololetí 2003 a rovněž odsouhlasila schválení „per rollam“ odůvodněných a očekávaných změn plánu dohlídek (souvisejících s uplatněním § 3 odst. 1